

07.09.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**7 Eylül 2021
Salı**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

7 Eylül 2021 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaretin ve Ekonomik İşbirliğinin Geliştirilmesine Dair Protokolün Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4476)

YÖNETMELİKLER

— Marmara Üniversitesi Mehmet Genç İktisat Tarihi Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
— Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Filyos Sürdürülebilir Kalkınma Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

İLKE KARARLARI

— Birinci Sınıfa Ayrılan ve Birinci Sınıf Olan Hâkim ve Savcılarının Çalışmalarının Değerlendirilmesi Esaslarına İlişkin İlke Kararında Değişiklik Yapılmasına Dair İlke Kararı
— Hâkim ve Savcılarının Derece Yükselmesi Esaslarına İlişkin İlke Kararında Değişiklik Yapılmasına Dair İlke Kararı

KURUL KARARI

— Sermaye Piyasası Kurulunun 2021 Yılı Gayrimenkul Değerleme Asgari Ücret Tarifesinin Güncellenmesine İlişkin Kararı

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 8/6/2021 Tarihli ve 2018/5832 Başvuru Numaralı Kararı
— Anayasa Mahkemesinin 8/6/2021 Tarihli ve 2018/11206 Başvuru Numaralı Kararı

Societe Generale/Haigh: Gıda fiyatlarında yılın geri kalanında düşüş bekliyoruz

Societe Generale Küresel Emtia Direktörü Michael Haigh, artan gıda fiyatlarına ilişkin yaptığı yorumda, ilerleyen zamanda gıda sektörünün arza kendini uyarlayacağını ve gıda fiyatlarında yılın geri kalanında düşüş görüleceğini söyledi.

Societe Generale Küresel Emtia Direktörü Michael Haigh, artan alüminyum ve gıda fiyatları hakkında Bloomberg HT'nin sorularını yanıtladı.

Haigh, Gine'de gerçekleşen darbe girişiminin piyasalarda arz endişesine sebep olduğunu, bundan dolayı da alüminyum fiyatlarında doğal bir artışın yaşandığını aktardı.

Dünya genelinde artan gıda fiyatları hakkında öngörülerini paylaşan Haigh, ABD'de görülen Ida Kasırgası'nın tarım üzerindeki etkilerine de değindi. Ida Kasırgası'nın Katrina ve Rita kasırgaları kadar petrol üretimini ve emtia fiyatlarını etkilemediğini söyleyen Haigh, Ida'nın daha çok tarım alanında olumsuz sonuçlarının görüldüğünü belirtti.

Ağustos ayında yaşanan gıda fiyatlarındaki sıçramanın geçici olduğunu söyleyen Haigh, gıda sektöründe arzın kendini talebe uyarlamasının zaman aldığını aktardı. Mısır ve soya ürünlerinin bu duruma örnek olarak verilebileceğini söyleyen Haigh, "Gıda fiyatlarında yılın geri kalanında düşüş bekliyoruz." açıklamasını yaptı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan çeltik alım fiyatını açıkladı

Cumhurbaşkanı Erdoğan Kabine toplantısı sonrası çeltik alım fiyatını açıkladı: Baldo için 5 bin 500 lira, Osmancık için 4 bin 500 lira, Luna için 4 bin lira alım fiyatı uygulanacak.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Kabine toplantısından sonra çeltik alım fiyatlarını açıkladı.

Buna göre, **Baldo çeşidi için 5 bin 500 lira, Osmancık çeşidi için 4 bin 500 lira, Luna çeşidi için 4 bin lira alım fiyatı uygulanacak.**

Fiyatlar; geçen yıl 55 randımanlı Baldo için 4.500, 60 randımanlı Osmancık için 3.600 ve 65 randımanlı Luna çeşidi için 3.200 liraydı.

"Merkez Bankası rezervlerimiz 118 milyar doları aştı"

Konuşmasında ekonomiye dair mesajlar da veren Erdoğan, "Merkez Bankası rezervlerimiz 27 Ağustos itibarıyla 118 milyar doları aşmış durumdadır" dedi.

Orta Vadeli Program hedeflerine değinen Erdoğan, konuşmasını şöyle sürdürdü: Enflasyonun kalıcı olarak tek haneli rakamlara inmesini hedefliyoruz. Bu yılı yüzde 9 büyüme ile kapatmayı öngörüyoruz. Milli gelirimizi bu yıl 800 milyar doların üzerine, Orta Vadeli Program dönemi sonunda da 1 trilyon dolar seviyesine taşıyacağız. Nitelikli istihdamı oluşturan, cari açık üretmeyen, gelir dağılımı adaletini gözetten

büyüme yapısını tesis edeceğiz. Sanayi sektöründe teknoloji seviyesi yüksek sabit sermaye yatırımlarını ve doğrudan yabancı yatırımları özendireceğiz."

"Bütçe açığı hedefimizi yakalayacağız"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Orta Vadeli Program kapsamında, istihdamın yıllık ortalama 1 milyon 170 bin kişi artmasını, işsizlik oranının kademeli gerilemesini hedeflediklerini bildirdi. Erdoğan, "Bu yıl bütçe açığı hedefimizi sene başında yüzde 3,5 olacak şekilde revize etmiştik. Sözümüzde durarak inşallah bu hedefi rahat bir şekilde yakalayacağız" dedi.

Afet için 345 milyon lira toplandı

Bu arada Cumhurbaşkanı Erdoğan, son afetler için düzenlenen yardım kampanyasında toplanan miktarın 345 milyon liraya ulaştığını bildirdi.

Özel sektöre afet planı çağırısı

Erdoğan, "Özel sektör dahil tüm kurumlarımızı ve vatandaşlarımızı AFAD'ın yönergelerine göre afet planlarını gözden geçirmeye, eksiklerini tamamlamaya davet ediyorum." ifadelerini kullandı.

Aşı çağırısını yineledi

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Okulların açıldığı, iş yerlerinin tam kapasite üretime geçtiği şu dönemde vatandaşlarımızı aşılarını yaptırmaya ve tamamlamaya davet ediyorum" ifadelerine de yer verdi.

TCMB: Enflasyondaki artışta gıda fiyatları belirleyici oldu

TCMB, geçen cuma açıklanan ağustos enflasyonundaki güçlü artışa ilişkin detayları paylaştı. Raporda, gıda fiyatlarındaki artış eğilimi belirleyici olduğunu vurgulandı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından açıklanan **Ağustos ayı Aylık Fiyat Gelişmeleri Raporu'nda**, enflasyondaki artışta gıda fiyatlarındaki artış eğiliminin belirleyici olduğu ifade edildi. Ayrıca, **çekirdek enflasyon göstergelerinde yıllık enflasyonun yavaşlama** kaydettiğine de işaret edildi. Raporda şöyle denildi:

"Tüketici fiyatları Ağustos ayında yüzde 1,12 oranında artmış, yıllık enflasyon 0,30 puan yükselişle yüzde 19,25'e ulaşmıştır. Bu gelişmede, gıda fiyatlarındaki artış eğilimi belirleyici olurken, çekirdek enflasyon göstergelerinin yıllık enflasyonunda yavaşlama kaydedilmiştir. Gıda enflasyonundaki yükselişte taze meyve ve sebze fiyatlarının etkisi belirgin olurken dünyada ve ülkemizde etkili olan tarımsal kuraklık tüketici gıda fiyatlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu dönemde Türk lirasında yakın dönemdeki görünüm ve otomobillerdeki ÖTV matrah artırımı düzenlemesine bağlı olarak dayanıklı tüketim malı fiyatları ılımlı bir seyir izlemiş, bu gelişmenin yansımaları ile temel mallarda yıllık enflasyon gerilemiştir.

Hizmet yıllık enflasyonu ise lokanta-otel grubunun öncülüğünde sınırlı bir oranda yükselmiştir. Ağustos ayında uluslararası petrol fiyatları gerilerken, başta tarımsal ürünler olmak üzere enerji dışı emtia fiyatları tekrar yükselmiştir. Bu doğrultuda, Türk lirasındaki kısmi değerlenmeye karşın, üretici fiyatlarındaki aylık artış eğilimi ara

malları ile elektrik ve doğalgaz gibi enerji kalemlerindeki gelişmelere bağlı olarak devam etmiştir. Bu görünüm altında, B ve C göstergelerinin yıllık enflasyonları gerilerken, göstergelerin yakın dönem eğilimlerindeki yüksek seviyeler korunmuştur.

Değerlendirmeler

Ağustos ayında tüketici fiyatları yüzde 1,12 oranında yükselmiş ve yıllık enflasyon 0,30 puan artarak yüzde 19,25 olmuştur. Bu dönemde B ve C endekslerinin yıllık değişim oranları, sırasıyla 0,05 ve 0,46 puan azalarak yüzde 18,46 ve yüzde 16,76 olarak gerçekleşmiştir.

Alt grupların yıllık tüketici enflasyonuna katkıları incelendiğinde, bir önceki aya göre gıda ve hizmet gruplarının katkıları sırasıyla 0,96 ve 0,01 puan artmış, alkol-tütün-altın, temel mal ve enerji gruplarının katkıları sırasıyla 0,31 ve 0,29 ve 0,07 puan azalmıştır.

Mevsimsellikten arındırılmış verilerle, üç aylık ortalamalara göre B ve C göstergelerinin eğilimlerinde yüksek seviyeler korunmuş ve bir miktar artış izlenmiştir. Bununla birlikte, kapanma ve açılma dönemlerinin yakın dönem enflasyon eğiliminde dalgalanmalara sebep olduğu not edilmelidir. Bu dönemde, enflasyon eğilimi işlenmiş gıda ve temel mal gruplarında artarken, hizmet grubunda yataya yakın seyretmiştir.

Hizmet fiyatları Ağustos ayında yüzde 1,25 oranında yükselmiş, grup yıllık enflasyonu 0,13 puan artarak yüzde 13,88 olmuştur. Yıllık enflasyon, lokanta-otel, haberleşme hizmetleri ve kirada yükselirken, ulaştırma hizmetlerinde yatay seyretmiş, diğer hizmetlerde ise gerilemiştir. Lokanta-otel alt grubunda, açılmayla birlikte gerçekleşen yüksek fiyat artışları Ağustos ayında da sürmüştür. Yemek hizmetleri fiyatlarındaki artışta (yüzde 2,20) gıda fiyatlarındaki olumsuz görünüm de etkili olurken, konaklama hizmetleri fiyatlarındaki artışta (yüzde 3,31) otel ücretleri belirleyici olmaya devam etmiştir.

Haberleşme hizmetlerindeki artışı ise cep telefonu görüşme ve internet ücretleri sürüklemiştir. Ağustos ayında kira aylık artışı (yüzde 1,17) bir miktar hızlanmıştır. Diğer hizmetler yıllık enflasyonundaki gerilemede ise Türk lirasında gerçekleşen daha istikrarlı seyre istinaden, döviz kuruna duyarlılığı yüksek olan bakım onarım ve sağlık hizmetlerinin etkisi hissedilmiştir.

Temel mal yıllık enflasyonu Ağustos ayında 0,94 puan gerileyerek yüzde 20,28 olmuştur. Bu dönemde yıllık enflasyon dayanıklı mal ile giyim ve ayakkabı grubunda gerilerken, diğer temel mallarda artmıştır.

Dayanıklı tüketim malı fiyatları Ağustos ayında yüzde 1,02 oranında gerilemiş, bu gelişmede ÖTV matrahlarındaki düzenleme kaynaklı düşüş gösteren otomobil fiyatları (yüzde 2,99) belirleyici olmuştur. Diğer taraftan, bu dönemde mobilya ve beyaz eşyada aylık bazda artışlar izlenmiştir. Giyim ve ayakkabı grubunda yıllık

enflasyon 1,08 puan azalarak yüzde 7,29 seviyesine gerilmiştir. Diğer temel mallar grubunda ise yıllık enflasyon konutun bakım-onarımı, ev ile ilgili temizlik malzemeleri ve kişisel bakım ürünleri öncülüğünde 1,58 puan artışla yüzde 23,27'ye ulaşmıştır. Özetle, temel mal yıllık enflasyonundaki yavaşlamada Türk lirasındaki yakın dönem görünümünün ve otomobil ÖTV matrah düzenlemesinin etkileri hissedilirken, diğer temel mallar daha olumlu bir görünümü sınırlamıştır.

Enerji fiyatları Ağustos ayında yüzde 0,63 oranında artmıştır. Bu dönemde eşel mobil sisteminin enflasyon üzerindeki sınırlayıcı etkisi bir miktar gerilese de, sistem hâlihazırda önemli bir yukarı yönlü etkinin önüne geçmektedir. Ağustos ayında akaryakıt fiyatları yüzde 1,00 oranında artış göstermiş, bu gelişmede ÖTV miktarı sınırlanan LPG fiyatları belirleyici olmuştur. LPG fiyatlarındaki artışa paralel olarak tüp fiyatlarında da aylık 1,92 oranında yükseliş gözlenmiştir. Bu gelişmelerle yıllık enerji enflasyonu Ağustos ayında 0,79 puan gerileyerek yüzde 20,72 olmuştur.

Gıda ve alkolsüz içecek fiyatları Ağustos ayında yüzde 3,18 oranında artmış, grup yıllık enflasyonu 4,08 puan yükselerek yüzde 29,00 olmuştur. Bu gelişmede hem işlenmemiş hem de işlenmiş gıda gruplarının etkisi hissedilirken, işlenmemiş gıda grubunun katkısı oldukça belirgin olmuştur.

İşlenmemiş gıda grubunda mevsimsellikten arındırılmış veriler taze meyve ve sebze fiyatlarında aylık bazda güçlü bir artışa işaret etmiş, grup yıllık enflasyonu yüzde 40,38'e ulaşmıştır. Bu dönemde, diğer işlenmemiş gıda grubundaki artışta süt, yumurta, kuruyemiş ve bakliyat fiyatları dikkat çekmiştir. Aylık fiyat artışı yüzde 2,19 olarak gerçekleşen işlenmiş gıda grubunda genele yayılan artışlar görülmüş ekmek-tahıllar, peynir ve diğer süt ürünleri, kahve-çay-kakao ve konserve işlenmiş sebze fiyatları öne çıkan alt gruplar olmuştur. Bu gelişmelerle taze meyve-sebze enflasyonu keskin bir şekilde artarken, meyve-sebze dışı gıda grubunda yıllık enflasyon yüzde 26,84 seviyesine yükselmiştir. Özetle, uluslararası gıda ve tarımsal emtia fiyatlarındaki artışlar, birikimli kur etkileri ve tarımsal kuraklığa bağlı etkilerle belirli ürünlerdeki arz sıkıntılarının etkili olduğu gıda grubunda, normalleşme ile birlikte canlanan talebin de etkisiyle, son üç ayda kayda değer bir hızlanma gözlenmiştir.

Yİ-ÜFE

Yurt içi üretici fiyatları Ağustos ayında yüzde 2,77 oranında yükselmiş, yıllık enflasyon 0,60 puan artarak yüzde 45,52'ye ulaşmıştır. Üretici fiyatlarındaki bu yükselişte, elektrik ve doğalgaz fiyat gelişmeleri, birikimli dış fiyat baskıları ve süregelen arz kısıtları belirleyici olmaya devam etmiştir. Öte yandan, petrol ve ana metal hariç imalat sanayi fiyatlarının eğilimi bu dönemde gerilese de yüksek seviyesini korumuştur.

Ana sanayi gruplarına göre incelendiğinde, enerji yıllık enflasyonundaki artış ön plana çıkmıştır. Ağustos ayında enerji grubu fiyatlarında meydana gelen kayda değer

artışta (yüzde 9,77) elektrik ve gaz imalatı ile dağıtımı belirleyici olmuştur. Ara malları fiyatlarındaki yüzde 2,12'lik artışta metallerle bağlantılı ürünler, ağaç ve mantar ürünleri ve inşaat sektörü ile bağlantılı metalik olmayan mineral ürünlerin etkisi hissedilmiştir. Sermaye malı grubunda gözlenen fiyat artışlarında motorlu kara taşıtları ile bunların parça ve aksesuarları ve tarım ve ormancılık makineleri fiyatlarındaki yükselişler etkili olmuştur. Dayanıklı tüketim malları fiyatlarındaki artışta ise ev aletleri, mobilya ve tüketici elektroniği ürünleri öne çıkarken, dayanıksız tüketim malları fiyatlarındaki yükselişte meyve ve sebzeler, fırın ürünleri ve mamulleri, içecek ve süt ürünleri gibi gıda kalemleri belirleyici olmuştur. Bu gelişmelerle, tüketici fiyatları üzerindeki üretici fiyatları kaynaklı baskılar devam etmiştir."

Tarım ve Orman Bakanlığı 3 yılda yap-boza çevrildi

Bekir Pakdemirli, bakan olduktan sonra 8 merkez birimin daire başkanı ve genel müdürlerini 36 kez değiştirdi.

T.C. TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Tarım ve Orman Bakanlığı görevini 3 yıldır sürdüren Bekir Pakdemirli, göreve geldiği günden bu yana 8 merkez birimin daire başkanı ve genel müdürünü toplam 36 kez değiştirdi. Pakdemirli son olarak Brüksel'e tarım müşaviri olarak petrol mühendisi, Cenevre elçiliğine ise siyasal bilgiler mezunu iki kişiyi atadı. Türkiye'nin ciğerlerini yakan orman yangınlarındaki yetersiz müdahale nedeniyle eleştirilerin hedefinde yer alan Pakdemirli'nin birbirinden önemli hizmet biriminin daire başkanlarını ve genel müdürlerini sürekli değiştirmesi bürokratları huzursuz etti.

Pakdemirli'nin göreve gelmesinin ardından bugüne Strateji Geliştirme Başkanlığı'na 6 daire başkanı, Eğitim Yayım Dairesi Başkanlığı'na 5 daire başkanı, Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü'ne 4 genel müdür, Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı'na 4 daire başkanı, Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'na 4 daire başkanı, Personel Genel Müdürlüğü'ne 4 genel müdür, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'ne 3 genel müdür ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne 3 genel müdür atandı.

Bakan tarafından tanıtımı yapılan Elektrikli Traktör Projesi ile Kulak Küpesi Projesi ise aktarılan milyonlarca lira fona rağmen hayata geçmedi.

2019'da elektrikli traktörün deneme sürüşü Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan tarafından yapılmış, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli ise eşlik etmişti.

PROJELER BİTİRİLEMEDİ

İki yıl önce prototipi tanıtılan elektrikli traktör projesi hâlâ hayata geçirilemedi. Bakan Pakdemirli, yılbaşında yaptığı açıklamada “İlk 3 ay içerisinde elektrikli traktörümüz hazır” demesine rağmen henüz seri üretime geçilemedi. Projeyi TİGEM ve Strateji Daire Başkanlığı fonladı, Ziraat Bankası da ortak oldu. Fikir babası Bakan Pakdemirli'nin olduğu büyük baş hayvanlar için tasarlanan yeni tip kulak küpesi projesi ise hayata geçirilemedi.

Gıdayı ucuzlatma çabası

“Mutfaktaki yangını” söndürmek ve enflasyonu dizginlemek amacıyla gıda fiyatlarına yönelik bir dizi “politika” ve “tedbir” uygulanacak.

Bu maksatla kurulan Fiyat İstikrarı Komitesi, uygulanacak politikaların koordinasyonunu sağlayacak. “Erken Uyarı Sistemi”, tarım arazilerinin korunması, ekilebilir ve sulanabilir alanların artırılması, hal ve kooperatifçilikte iyileştirmeler yapılması, tarımsal üretim planlaması olmak üzere çeşitli tedbirler peyderpey hayata geçirilecek.

BİRÇOK POLİTİKA VE TEDBİR GÜNDEMDE

2022-2024 yıllarına ilişkin Orta Vadeli Program’a göre, enflasyonun tek haneli seviyelere düşürülmesi hedefiyle bir dizi politika ve tedbir uygulanacak. Bu kapsamda, Fiyat İstikrarı Komitesi, arz yönlü ve yapısal sorun alanlarına odaklanacak ve uygulanacak politikaların koordinasyonunu sağlayarak etkinliğini artıracak. Gıda arz güvenliğini sağlayarak fiyat istikrarını korumak amacıyla tarım arazilerinin korunması ve etkin kullanımı çalışmalarına devam edilecek. Hal ve kooperatifçilikte iyileştirmeler yapılarak, dağıtımın kayıtlı ve en az lojistik maliyetli olmasına yönelik düzenlemeler hayata geçirilecek.

Resmî Gazete'nin mükerrer sayısında yayımlanan 2022-2024 yıllarına ilişkin Orta Vadeli Program'dan (OVP) yapılan derlemeye göre, enflasyonun tek haneli

seviyelere düşürülmesi hedefiyle bir dizi politika ve tedbir uygulanacak. Bu kapsamda, Fiyat İstikrarı Komitesi, arz yönlü ve yapısal sorun alanlarına odaklanacak ve uygulanacak politikaların koordinasyonunu sağlayarak etkinliğini artıracak. Piyasada sağlıklı fiyat oluşumuna katkı sağlamak amacıyla başta gıda fiyatlarına yönelik "Erken Uyarı Sistemi" olmak üzere büyük veri ve veri analiz sistemleri oluşturularak, bunlar etkin şekilde kullanılacak. Gıda arz güvenliğini sağlayarak fiyat istikrarını korumak amacıyla tarım arazilerinin korunması ve etkin kullanımı çalışmalarına devam edilecek, ekilebilir ve sulanabilir alanların büyütülmesi için yatırımlar artırılarak sürdürülecek, tohum, gübre, yem, ilaç ve mazot gibi girdi maliyetlerinin yanı sıra finansman yükünü hafifletici, teknoloji odaklı dönüşümü sağlayıcı programlar uygulamaya konulacak.

SÖZLEŞMELİ TARIM MEKANİZMALARINI GELİŞTİRİLECEK

Gıda ürünlerinin tarladan sofraya soğuk zincir sistemiyle güvenli biçimde, en az fireyle ve makul fiyatlarla ulaşmasını sağlamak amacıyla bütüncül bir yaklaşımla hal ve kooperatifçilikte iyileştirmeler yapılarak, dağıtımın kayıtlı ve en az lojistik maliyetli olmasına yönelik düzenlemeler hayata geçirilecek. Tarımsal üretim planlamasına katkı sağlanması, üretimde öngörülebilirliğin artırılması, fiyat dalgalanmalarının önüne geçilmesi, çiftçinin ürettiği ürünü değer fiyattan satabilmesi, sanayinin ihtiyaç duyduğu kalitede ürünü tedarik edebilmesi için tarım-sanayi entegrasyonunu sağlamaya yönelik sözleşmeli tarım mekanizmaları geliştirilecek.

TL'nin reel değeri dipten uzaklaşıyor

TÜFE bazlı reel efektif döviz kuru ağustosta 62,89 seviyesine yükseldi.

TL'nin reel değerinde toparlanma ikinci ayda devam etti. TÜFE bazlı reel efektif döviz kuru, ağustosta yüzde 2,7 artışla 62,89 seviyesine yükseldi.

TCMB verilerine göre; reel efektif döviz kuru haziranda 59,69 ile tarihi dip seviyesini görmüş, temmuzda 61,23'e yükselmişti. Haziran 2021'de görülen 59,69 seviyesi kayıtların başladığı 1994 yılından bu yana en düşük değerdi.

Toparlanmada, ağustos ayında sepet kurda görülen yüzde 1,9'luk düşüşün yanı sıra, enflasyonun aylık bazda yüzde 1,12 artması da etkili oldu.

Reel efektif döviz kuru endeksleri Türkiye'nin fiyat düzeyinin dış ticaret yaptığı ülkelerin fiyat düzeylerine oranının ağırlıklı geometrik ortalaması alınarak hesaplanıyor.

Denklemden reel efektif kurun azalışı, TL'nin reel olarak değer kaybettiğini, yani Türk mallarının yabancı mallar cinsinden fiyatının düştüğünü gösteriyor.

Endeksteeki değişim TCMB'nin TL'deki değer değişimlerinin enflasyona yansımalarına verebileceği tepkiler açısından yakından takip ediliyor.

DÖNEM	TÜFE Bazlı REK	Aylık Değişim
Ağu.20	63,89	-6,59
Eyl.20	62,31	-2,47
Eki.20	60,55	-2,82
Kas.20	60,48	-0,12
Ara.20	62,17	2,79
Oca.21	65,93	6,05
Şub.21	69,53	5,46
Mar.21	65,66	-5,57
Nis.21	62,27	-5,16
May.21	60,46	-2,91
Haz.21	59,65	-1,34
Tem.21	61,23	2,65
Ağu.21	62,89	2,71

Bakan Muş'tan OVP değerlendirmesi: İhracatımızın menzilini artıracacağız

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, Orta Vadeli Program (OVP) döneminde Uzak Ülkeler Stratejisi'yle ihracatın menzilini artıracaklarını söyledi.

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, sosyal medya hesabı Twitter üzerinden Orta Vadeli Programı'na (OVP) ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

2022-2024 dönemini kapsayan OVP'nin yayınlandığını anımsatan Bakan Muş, "OVP kapsamında ihracatımızı 2021 yılında yüzde 24,4 artışla 211 milyar dolara, 2022 yılında ise yüzde 9,4 artışla 230,9 milyar dolara yükseltmeyi hedefliyoruz. Özellikle hizmet ihracatında atacağımız adımlarla cari açığın azalmasına önemli katkı sağlayacağız. OVP döneminde Uzak Ülkeler Stratejisi'yle ihracatımızın menzilini artıracacağız. Yurt dışı lojistik merkezler ile potansiyel pazarlara ve dağıtım kanallarına erişimi hızlandıracacağız. İhracat desteklerini artıracacağız. Eximbank imkanlarını geliştireceğiz." ifadelerini kullandı.

Ekonomistlere göre OVP fazla iyimser

Ekonomistler, enflasyon tahminlerinin, önceki programa göre oldukça yukarıda olmasına rağmen, 2022 için tek haneli enflasyon tutturulmasının zor bir hedef olduğu görüşünde.

Ekonomistler ve bankacılar, önümüzdeki üç yıla ilişkin ekonomik tahminleri içeren, büyüme odaklı Orta Vadeli Programı'ndaki (OVP) enflasyon tahminlerinin, önceki programa göre oldukça yukarıda olmasına rağmen mevcut koşullara göre "fazla iyimser" buldu. Ekonomistlere göre, 2022 için tek haneli enflasyon tutturulması zor bir hedef.

OVP'de 2022-2024 arasında yüzde 5-5.5 büyüme öngörülürken, enflasyonun ise 2022'den itibaren tek haneye geriledikten sonra takip eden yıllarda daha da düşüş göstermesi bekleniyor. Program boyunca, cari açığın GSYH'ya oranında yüzde 1'e doğru belirgin düşüş de öngörülüyor.

OVP'de enflasyonun 2021 sonunda yüzde 16.2, 2022'de yüzde 9.8, 2023'te yüzde 8, 2024 yılında yüzde 7.6 olması bekleniyor. "Yeni Ekonomi Programı" adı ile 2020 sonbaharda açıklanan tahminlerde enflasyon, 2021 için yüzde 8, 2022 için ise yüzde 6 görünüyordu.

Tek haneli enflasyon için 'sıkı duruş' şart

Bankacılara göre, enflasyon için yapılmış olan yukarı revizyonlar, bir önceki döneme göre iki kata ulaşan tahminlerden sapmayı bu dönemde azaltacak. Siyasilerin düşük

faiz istekliliğinden kaynaklanan kararların ne olacağını kaygıyla izleyen bankacılar, tek haneli enflasyon için önümüzdeki yıl ilk çeyrek sonuna kadar sıkı para politikası ve bu politikalara siyasi desteğe ihtiyaç olduğunu belirtiyorlar. OVP'de enflasyonun "uygulanacak etkin para ve maliye politikaları ile üretim ve verimlilik artışı kanalı ile" tek önümüzdeki yıl haneye 2024'te yüzde 7.6'ya düşürüleceği belirtildi.

"OVP maça 1-0 yenik başlamış durumda"

Istanbul Analytics'ten Güldem Atabay, geçmiş program olan YEP'in tahminlerinin "alay konusu" olduğunu belirterek, bu programın "enflasyon tarafında daha gerçekçi görünen beklentilerine ulaşmak acaba mümkün olur mu?" sorusunu ise şu şekilde yanıtladı: "Sene sonunda yüzde 18'in altı TÜFE enflasyonu zor görünüyor. Fed'in para politikasını değiştirmeye başlayacağı 2022'de ne TL'nin istikrarlı kalması beklenebilir, ne de enflasyonun tek haneye düşmesi. Enflasyon açısından bakınca OVP maça 1-0 yenik başlamış durumda."

OVP'ye göre büyümenin 2021'de yüzde 9, 2022'de yüzde 5, 2023 ve 2024 yıllarında yüzde 5.5 olması bekleniyor.

Büyüme önceliklendirildi

Bankacıların hesaplamalarına göre OVP'de ortalama dolar/TL için 2021 öngörüsü 8.3, 2022 için 9.3 , 2023 için 9.8 ve 2024 için 10.3 oldu. Bu değerler OVP'de açıklanmıyor ancak tahminlerden hesaplanabiliyor.

BGC Partners ise bu sabah yayımladığı notta OVP tahminlerinin büyük bölümünü makul olduğu, en iyimser beklentisinin ise tek haneli enflasyona düşüş olduğuna dikkat çekildi. Raporda, "OVP bir kez daha bize hükümetin büyümeyi enflasyona göre önceliklendirdiğini gösteriyor" denildi.

Bir bankanın döviz masası işlemcisi ise, "Enflasyon tahminlerini çok iyimser buluyoruz. Önümüzdeki yıl tek haneli enflasyona ulaşmak için 2022 ilk çeyrek sonuna kadar belki de daha uzun süre sıkı para politikası gerekebilir. TCMB'nin son mesajları ve siyasilerin açıklamaları uzun süre sıkı para politikasının sürdürüleceği yönünde değil" dedi ve ekledi: "Bu nedenle önümüzdeki yıl için tek haneli enflasyon çok zor. Faizler önümüzdeki 5-6 ay sabit tutulabilirse 2022 sonunda enflasyon ancak tek haneye yaklaşabilir. Bizim beklentimiz enflasyonun önümüzdeki yıl sonunda yüzde 12'nin aşagısında oluşmayacağı yönünde."

Flaş gelişme... CHP'li başkan görevden alındı

Partide görev yapan çaycı kadını taciz ettiği iddialarının ardından CHP Erzurum İl Başkanı Bülent Oğuz görevden alındı.

Cumhuriyet Halk Partisi Erzurum İl Başkanı Bülent Oğuz, iddiaya göre henüz ismi bilinmeyen parti binasındaki çaycı bir kadını taciz ettiği ve ses kayıtlarının ortaya çıkması üzerine CHP Genel Merkezi tarafından görevden alındı.

SES KAYITLARI SOSYAL MEDYADA YAYILDI

Olay anına ait olduğu öne sürülen ses kaydı ise sosyal medyada büyük yankı uyandırdı. Kısa sürede çok sayıda etkileşim alan videoda Oğuz'un kadına yönelik ısrarcı tavırları ise dikkat çekti.

OVP'ye güvenip yola çıkan yolda kalır!

Alaattin AKTAŞ
07 Eylül 2021 Salı

✓ *Değil üç yıl sonrasının, bir yıl sonrasının hedefi bile tutturulamıyorken, hatta içinde bulunulan yılın tahmininde bile büyük sapmalar oluyorken orta vadeli plan yapmaktan vazgeçmek iyi bir karar olmaz mı?*

✓ *Böylece, "hedef tutturma özürü" olduğumuz görülmez, bilinmez, anlaşılmaz...*

Adeta **"İçeriğinde kayda değer bir değişiklik yapamıyoruz, bari adını değiştirelim"** dedik ve yılların orta vadeli programını 2019'da yeni ekonomi programı yaptık. Bu biraz canı sıkıldıkça ve yapacak bir şey bulamadıkça saçının şeklini ve rengini değiştiren kadınların yaklaşımı gibiydi. İki yıl aradan sonra tuttuk, yeniden eskiye döndük; 2022-2024 dönemi programını yeniden orta vadeli program yaptık.

Bu programın en önemli yanı orta vadeli olması, üç yıllık olması. Ama bırakın üçüncü yıldaki hedefleri, biz bir sonraki yılın hedeflerini, hatta içinde bulunulan yılın tahminini bile tutturamıyoruz ki...

Örnek mi; bu yılın enflasyon tahmini yüzde 16.2'ye çıkarıldı. Sekiz aydaki artış yüzde 11.65. Yani yüzde 16.2'de kalabilmek, son dört aydaki artışı yüzde 4.1'de tutmayı gerektiriyor. Üretici fiyatlarındaki yıllık artış yüzde 45'i aşmışken ve oradan tüketiciye hala yüklü yansımalar bekleniyorken bu mümkün mü? Bakın yılın bitmesine dört aydan az bir zaman var ve biz içinde bulunduğumuz yıllla ilgili tahmine kuşkuyla bakıyoruz.

Ama kabul edelim enflasyon öngörüsünde köklü değişiklikler var, onu dikkate almak gerek. Hani TÜFE'de orta vadeli hedef hep yüzde 5'ti ya ve bu da bir türlü tutmazdı ya, artık belli ki ayaklarımız biraz olsun yere basmış. Gerçeği biraz olsun görmüşüz. Baksanıza 2023 ve 2024 hedefleri yüzde 8 ve yüzde 7.6. Artık yüzde 5'lerden söz eden yok.

OVP'de bakın nasıl ufak(!) sapmalar oluyor...

Yıl	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Yıllık TÜFE değişimi (Yüzde)										
Program dönemi	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
2015-2017	6,30	5,00	5,00							
2016-2018		7,50	6,00	5,00						
2017-2019			6,50	5,00	5,00					
2018-2020				7,00	6,00	5,00				
2019-2021					15,90	9,80	6,00			
2020-2022						8,50	6,00	4,90		
2021-2023							8,00	6,00	4,90	
2022-2024								9,80	8,00	7,60
Gerçekleşme	8,81	8,53	11,92	20,30	11,84	14,60	16,20(T)			
Kişi başına gelir (Dolar)										
Program dönemi	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
2015-2017	10.936	11.541	12.229							
2016-2018		9.364	10.030	10.659						
2017-2019			9.529	10.164	10.926					
2018-2020				11.409	12.100	13.024				
2019-2021					9.647	10.292	10.973			
2020-2022						9.738	10.144	10.534		
2021-2023							8.661	9.317	10.033	
2022-2024								9.947	10.703	11.645
Gerçekleşme	11.085	10.964	10.696	9.793	9.208	8.597	9.489(T)			
Yıllık ortalama dolar kuru (TL)										
Program dönemi	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
2015-2017	2,29	2,37	2,44							
2016-2018		3,00	3,13	3,24						
2017-2019			3,18	3,30	3,38					
2018-2020				3,73	3,92	4,02				
2019-2021					5,60	6,00	6,20			
2020-2022						6,00	6,41	6,74		
2021-2023							7,68	7,88	8,02	
2022-2024								9,27	9,77	10,27
Gerçekleşme	2,72	3,02	3,65	4,81	5,67	7,01	8,30(T)			

(T) Tahmin.

YOLDA NASIL MI KALINIR?

İşadamısınız, yatırım yapacaksınız; enflasyonun orta vadede nasıl seyredeceğini bilmek istersiniz, değil mi. Aynı şekilde dolar kurunun seyrini de bilmezseniz olmaz. Büyüme hızını, dış ticareti, cari dengeyi, istihdamı, bütçeyi...

Yılların birikimini değerlendirmek isteyen bir emeklisiniz; ev mi alsanız, arsa mı; paranızı TL'de mi tutsanız, dövizde mi; size yol gösterecek bazı verilere ihtiyaç duyarsınız.

Üç önemli göstergede; TÜFE, kişi başına gelir ve dolar kurunda son sekiz program döneminin hedeflerini çıkardık. Tablomuzda ayrıca ilgili yılların gerçekleşmelerine ve bu yılın tahminine yer verdik.

Bütün verileri böyle bir tabloya dökme şansımız yok; o yüzden en çok ilgi duyulan üç veriye baktık.

Dedik ya bir işe girişeceksiniz ve enflasyon hedefine bakıyorsunuz. Örneğin 2017 için yüzde 6.50 öngörülmüş, gerçekleşme yüzde 12'ye dayanmış. 2018'de tümünden yanmışsınız.

Bir başka örnek; 2018 için 2016 ve 2017 programlarında yüzde 5 hedefi konmuş, 2018 programında hedef biraz yükseltilmiş ve yüzde 7'ye çekilmiş; gerçekleşme mi, tam yüzde 20.30.

Sonuç, ne iş yaptığınıza göre değişir ama muhtemelen battınız!

Dövizle borçlanarak bir işe girişmeye karar verdiniz; 2016'da dediler ki 2018'in dolar kuru 3.24 olacak, 2018'in ortasında bir inatlaşma, bir kriz, dolar bir ara 7'yi aştı, ne yapacağınızı bilemediniz, sonra düştü ama ortalama yine de 4.80 dolayında oluştu.

Tuhafliklar ve hedeften sapmalar listesini istediğiniz kadar uzatabilirsiniz. Tablomuzu iyi incelemenizi öneririz. Birkaç istisna hariç hiçbir yıl tutmamış hedefler söz konusu.

Mutlaka hedefin üstüne çıkılması da değildir yanlış. 2019 için yüzde 15.90 enflasyon hedefi koyup yüzde 11.84'lük gerçekleşme de tuhaftır.

İnsan düşünmeden edemiyor; hedefler tutmadıktan sonra biz niye orta vadeli program yapmaya devam ediyoruz ki. Üstelik kimse bu programda yazan hedefleri de inandırıcı bulmuyor artık. Hiç olmazsa yıllık program yapalım, bırakalım üç yıl sonrası için hedef belirlemeye çalışmayı. Hem zaten beceremiyoruz ki...

SON DÖRT AYIN ORTALAMA DOLAR TAHMİNİ 8.84

Orta vadeli programdan yapılan hesaplamalar bu yılın tümündeki dolar kurunun 8.30 olarak tahmin edildiğini ortaya koyuyor. 8.30'dan yola çıkıldığında da yılın kalan dört ayında ortalama 8.84'lük bir dolar kuru beklendiği anlaşılıyor.

Yanılgıya düşmemek gerek; 8.84, yıl sonu tahmini değil, eylül-aralık dönemi ortalamasının tahmini. Dolayısıyla düz mantıkla bu ortalamaya iki ay sonra, yani ekim sonu gibi ulaşılabileceğini beklemek çok yanlış olmaz. İki ay sonrasının 8.84'ü de, bugünlerde 8.30 olan kura göre yüzde 6.5 artış anlamına geliyor.

Dolar kurunun iki ayda yüzde 6.5 dolayında artması, faize artırma ya da azaltma yönünde dokunulmayacağını işaretli sayılmalı.

Ancak ağustos sonunda yüzde 19.25 olan TÜFE artışı, eylül sonunda daha da yükselir ve yüzde 19'luk politika faizinin çok üstüne çıkar, bunun sonucunda dövize bir yöneliş olursa durum tabii ki değişir.

GELECEK YILLARIN KURU

OVP'den yapılan hesaplamalar dolarda 2022 ortalamasının 9.27, 2023 ortalamasının 9.77, 2024 ortalamasının ise 10.27 olarak varsayıldığını gösteriyor.

Abdulkadir Selvi

Sosyal medyada Singapur modeli

7 Eylül 2021

Bodrum'daki, Köyceğiz'deki, Gündoğmuş'taki, Marmaris'teki yangınlar devam ederken, sosyal medyadan "Arkadaşlar durum vahim, molotof düzeneği bulundu hâlâ ciddiyeti kavrayamayanlar var, iç savaş var şu an cayır cayır yakılıyoruz, yetkililer artık devreye girsin ölümüz mü çıkacak buradan" paylaşımları yapıldı.

Manavgat'ta orman yangınlarıyla boğuşurken, birileri de sosyal medyadan başka bir ateşi yakmanın çabası içindeydi.

"Manavgat'ta şu an yangın falan yok, burada terör var, eli silahlı kişiler var, molotofla ormanları yakıyorlar, ateş açıyorlar bitmek bilmiyorlar, durumun ciddiyetinin farkında olmayanlar var, artık çığırından çıktı her şey, bizim buradan kurtarılmamız lazım, can güvenliğimiz hiç yok" tweet'leri atıldı.

Altındağ'da **Emrullah Yalçın**'ın Suriyeli biri tarafından bıçaklanarak öldürülmesi üzerine sosyal medyadan örgütlenen bir grup, 6-7 Eylül olaylarının bir provasını gerçekleştirdi.

EN KRİTİK YEDİ YIL

Bu örnekleri uzatmak istemiyorum. Ama sosyal medyadan yürütülen operasyonlar artık ülkelerin milli güvenliğini tehdit eden bir boyuta ulaştı. Gezi olaylarından bu yana Türkiye, son 7 yıldır sosyal medya operasyonlarına maruz kalıyor. Bu 7 yıl içerisinde 2 cumhurbaşkanlığı seçimi, 2 yerel seçim, bir anayasa referandumu, 3 genel seçim yapıldı, bir de 15 Temmuz darbe girişimine maruz kaldık. Siyasi hayatımızın en kritik 7 yılında sosyal medya operasyonları tam gaz devam etti.

Sosyal medya üzerinden Türkiye'ye yönelik 5'inci kol faaliyeti sürdürülüyor. Sosyal medya operasyonlarının arkasında yabancı istihbarat servisleri ve terör örgütleri bulunuyor. Amerika'nın dünyayı nasıl izlediğini ifşa eden ajan **Edward Snowden**, **"Biz istihbaratın ne olduğunu yeniden tanımladık"** demişti. Sosyal medya

üzerinden ise ülkeler yeniden dizayn edilmek isteniyor. Hem de bu çok kirli yöntemlerle yapılmak suretiyle.

SOSYAL MEDYA ÇALIŞMASI

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın “**yalan terörü**” olarak tanımlamasından sonra sosyal medya konusunda bir çalışma yürütülüyor. Amaç, sosyal medya üzerinden işlenen nefret suçunun önüne geçmek. İç karışıklıklar çıkararak, siyasi manipülasyonlara neden olacak operasyonlara karşı cezai yaptırım getirmek.

AK Parti Grup Başkanvekili **Mahir Ünal** başkanlığında yapılan çalışmalara; Adalet, İçişleri ve Ulaştırma Bakanlıklarının yanı sıra İletişim Başkanı **Fahrettin Altun**, TBMM Adalet Komisyonu Başkanı **Yılmaz Tunç**, Dijital Mecralar Komisyonu Başkanı **Hüseyin Yayman** ile AK Parti Genel Başkan Yardımcısı **Mustafa Şen** katılıyor.

SİNGAPUR MODELİ

Sosyal medyayla ilgili olarak Fransa, İngiltere ve Almanya örnekleri incelendi. Almanya modeli üzerinde ağırlıklı olarak duruluyor. Ancak sosyal medyanın nefret suçu açısından tehlikeli bir mecraya dönüştüğü günümüzde Singapur modeli de mercek altına alındı. 2023 seçimlerine giderken sosyal medyadan yayılan asılsız haberlerle kitlelerin manipüle edilmesinin önüne geçilmek isteniyor. Singapur modeli Almanya, Fransa ve İngiltere örneğinden farklı olarak nefret suçuyla ilgili paylaşımları kaldırmayanlara 10 yıl hapis cezası getiriyor. “**Sahte Haber Yasası**” adını taşıyan düzenlemede sosyal medya içeriğinin güvenli olup olmadığına hükümet karar veriyor. İktidarın yapmayı planladığı düzenlemede ise güvensiz içeriğin tespiti ve hangi haberin yalan ya da manipülasyon amaçlı olduğuna bir kurulun karar vermesi planlanıyor. Bunun için öncelikle yalan haber kriterinin belirlenmesi ve bu kararı alacak kurulun belirlenmesi üzerinde duruluyor.

HDP’NİN CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİNDEKİ POZİSYONU

Cumhurbaşkanlığı seçiminde Millet İttifakı cephesinde bütün yollar HDP’ye çıkıyor. HDP olmadan bırakın seçimi kazanmayı, yanına bile yaklaşamıyorlar.

Millet İttifakı cumhurbaşkanı seçtirebilmek için HDP’ye umut bağlamış durumda. İstanbul başta olmak üzere yerel seçimlerdeki HDP katkısını gördükleri için haksız da sayılmazlar.

Ancak hem HDP’nin desteğini istiyorlar hem de HDP ile birlikte görünmek istemiyorlar.

FOTOĞRAF ÇEKTİRMEDİLER

HDP'nin ziyareti sırasında **Kılıçdaroğlu** birlikte fotoğraf vermekten kaçındı. Bu yüzden HDP Eş Genel Başkanı **Mithat Sancar**, CHP Genel Merkezi'nde tek başına açıklama yapmak zorunda kaldı. Oysa **Kılıçdaroğlu**, **Ali Babacan**'la, **Temel Karamollaoğlu**'yla, **Ahmet Davutoğlu**'yla, **Mustafa Destici** ile ortak basın açıklaması yapmıştı.

İYİ Parti Genel Başkanı **Meral Akşener** ise “**PKK'nın uzantısı olarak görüyorum**” dediği HDP heyetine randevu bile vermedi.

Kılıçdaroğlu ve **Akşener** hem HDP'nin desteğini istiyorlar hem de HDP'ye siyasi vebalı muamelesi yapıyorlar. Bu tavır karşısında HDP'nin “**Bana oy veren 6 milyon seçmenin iradesini küçümseyemezsiniz. HDP'ye oy veren seçmenlerin iradesine hakaret edilmesine izin vermem**” demesi gerekmiyor mu? Gerekiyor. Peki HDP ne yapıyor?

HDP'DEN İŞBİRLİĞİ TEKLİFİ

Bunca aşağılamaya rağmen, siyaseten gel gel yapıyor. Millet İttifakı'na işbirliği teklif ediyor.

HDP Eş Genel Başkanı **Mithat Sancar**, “**İlk turda cumhurbaşkanlığı seçimine ortak adayla girilmesi fikrine açık olduğumuzu söylüyoruz ama muhalefetin öncelikle isimleri değil, ilkeleri, çözüm yöntemlerini ve geçiş sürecine dair temel meseleleri tartışması gerektiğini dile getiriyoruz**” dedi.

Siz ne dersiniz bilemem ama sözün bittiği yer diyorum başka bir şey demiyorum.

CHP'NİN TANJU ÖZCAN KARARI

CHP, çocuğu olmadığı için kendisinden yardım isteyen “**tesettürlü**” bir kadınla ilgili iğrenç anlatımı nedeniyle **Tanju Özcan**'ı disipline sevk etme kararı aldı. CHP'nin kararını geç kalmış ama yerinde bir karar olarak değerlendiriyorum. **Tanju Özcan**'ın ifadesine başvurulduktan sonra uyarı cezası ile cezalandırılacağı söyleniyor.

Daha önce **Seyit Torun** ve **Faik Öztrak** yaptıkları açıklamalarla **Tanju Özcan**'ın sözlerine tepki göstermişlerdi.

Ama bana asıl ilginç gelen CHP Genel Başkanı **Kemal Kılıçdaroğlu**'nun şu ana kadar sessiz kalması. “**Sükût ikrardan gelir**” denilir. Ben **Kılıçdaroğlu**'nun, **Tanju Özcan**'ın sözlerini onayladığını düşünmüyorum ama siyaset bir tavır işidir. **Kılıçdaroğlu** şu ana kadar bir tavır koymadı.

KILIÇDAROĞLU'NUN BAŞÖRTÜSÜ SINAVI

Kılıçdaroğlu bu süre zarfında mutfaktan gençlere seslendiği video çekti, 'Filenin Sultanları'nı kutladı, **Theodorakis** için taziye mesajı yayınladı, ev kiralariyla ilgili

07.09.2021

açıklama yaptı, iktidarı elektrik ve doğalgaz zamları konusunda uyardı, Nevşehir'de muhtarlarla bir araya geldi. Spordan siyasete her konuda konuştu ama bir tek konuda konuşmadı. O da CHP'li Bolu Belediye Başkanı **Tanju Özcan**'ın o iğrenç sözleri.

Başörtülü kadınlara yönelik açılım yapmak seçimden seçime yapılacak bir şov değil. Bu seçim dönemi gelince giyilecek mevsimlik bir kıyafet de değil. Samimiyet gerektiren bir iş.

Bu **Kılıçdaroğlu** açısından bir samimiyet testiydi.

CHP lideri o testi kaybetti.

İNSANLIK SORUNU

Bu sorun tesettürlü bir kadın sorunu değil.

Bu sorun sadece kadın sorunu da değil.

Aslında bu sorun insanlık sorunu.

Orhan UĞUROĞLU

Erdoğan ne söz verdi? 3 yılda neler yapabildi?

7 Eylül 2021 Salı

AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan 28 Haziran 2012 tarihinde yapılan cumhurbaşkanlığı seçimini kazanıp 9 Temmuz 2018'de ikinci ve son kez yemin ederek göreve başladı. Parlamenter Rejim bitti, Tek Adam Rejimi başladı.

Erdoğan'ın seçilmek için millete verdiği sözlere bakalım.

29 Mayıs 2018

CHP'nin adayı Muharrem İnce'nin ekonomik eleştirileri için Erdoğan dedi ki;

- **"Ben ekonomistim. Kaynakları çeşitlendireceksin. Anlaşılan o ki İnce bu işleri bilmiyor, ona ince ince anlatacağız..."**

19 Haziran 2018

Erdoğan dedi ki;

- **"Bu kur falan bunların hiçbiri bizim geleceğimizi belirleyen şeyler değil. Bizim geleceğimizi biz belirleyeceğiz. 24'ünde bu kardeşinize yetkiyi verin, ondan sonra faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz."**

15 Mayıs 2018

Bloomberg International'a verdiği mülakatta Erdoğan dedi ki;

- **"Sebep netice ilişkisine baktığımız zaman faiz sebep enflasyon neticedir,**

- **Faiz ne kadar düşük olursa enflasyon da o kadar düşük olur,**

- **Faizi aşağı çektığımız anda bütün maliyet girdileri aşağı düşecektir,**

- **Yerli ve millî parayla alışveriş yaparak kur baskısından korunuyoruz,**

07.09.2021

- **Tabii ki Merkez Bankası'nın bağımsızlığı söz konusu, TCMB bağımsız diye yürütmenin başının sinyallerini bir kenara koymaz,**

- **Para politikalarında etkin bir başkan görüntüsü vermeye mecburuz,**

- **40 gün sonra Türkiye çok farklı bir döneme uyanacak..."**

Peki, şimdi 9 Temmuz 2018 tarihinden bugüne olan Erdoğan'ın icraatlarına bakalım.

DÖVİZ KURLARI:

- 9 Temmuz 2018; Dolar 4,5 lira Euro ise 5,3 liraydı,

- Bugün; Dolar 8,3 lira Euro ise 9,8 lira...

ENFLASYON:

- 9 Temmuz 2018: Yüzde 15,85

- Bugün; Yüzde 19,25

FAİZLER:

- 9 Temmuz 2018: Yüzde 24,40

- 24 Nisan 2020: Yüzde 8,27

Not: Erdoğan'ın sözlerine inanan MB Başkanı Murat Uysal, faizleri düşürdü ancak Dolar 8,5 lira olunca 7 Kasım 2020 tarihinde görevden alındı.

- Bugün: Yüzde 23,50

MERKEZ BANKASI

"Tabii ki Merkez Bankası'nın bağımsızlığı söz konusu" diyen Erdoğan bakın bu tarafsızlığı nasıl sağladı:

Merkez Bankası Başkanı Murat Çetinkaya: 6 Mayıs 2019'da görevden alındı.

Murat Uysal: 7 Kasım 2020'de görevden alındı.

Naci Ağbal: 20 Mart 2021'de görevden alındı. 4 ay gibi kısa süre görevde kalabildi.

Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu: Halen görevde...

07.09.2021

Şimdi 2018'den bu yana Tek Adam olarak Türkiye'yi yöneten AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan'a sormak lazım:

- 3 yıldır tek başına yönettiğin ekonomik gelişmeleri ince ince anlatır mısın?

Değerli okurlarım,

Peki, ekonomide neler oluyor?

Adını vermek istemeyen uzman ekonomist piyasaları şöyle özetledi;

- "Geçtiğimiz 3 yıl içinde, özellikle Berat Albayrak'ın döneminde, 'kriz geliyor' diye bas bas bağırdık."

Hiç bir önlem alınmadı, dolar gözümüzün önünde yükseldi.

İşte, 128 milyar doların buharlaştığı dönem bu dönem."

Sordum: Doların yükselip, düşeceğini nasıl belirliyorsunuz?

Uzman ekonomist dedi ki;

- "Ekonominin odağı Erdoğan, saat kaçta açıklama yapacağına kilitlendi.

Erdoğan kürsüye çıktığında dolar alıp, kürsüden inmeden dolar sattı insanlar. Yüzde 5-6 civarında para kazanıldı."

Sordum: Yurt dışına döviz kaçıyor mu?

Uzman ekonomist dedi ki;

- "Piyasa güvenden ibarettir, ekonomi de psikolojik sürümdür.

Bu güven tazelenmezse her şey karışık bir düzene girer. Hükümetin attığı hiçbir adım güven tazelemek adına olmadı.

Bu yüzden insanlar dolar mevduatı açmak istemiyor ve parayı yurt dışına götürüyor."

Sordum: Yabancı sermaye gelmiyor mu?

Uzman ekonomist dedi ki;

- "Yabancı sermayenin borsadaki payı 2002'den beri yüzde 61'in altına hiç düşmemiştii yüzde 70'lerden yüzde 45'lere düştü."

Değerli okurlarım,

Ekonomiyi çökerten her iktidar hızla çöker...

Esfender KORKMAZ

Gün doğmadan neler doğar (1)

7 Eylül 2021 Salı

Avrasya Anket'in, Ağustos ayı ikinci etap araştırma sonuçlarına göre, vatandaşların oy tercihlerini etkileyen faktörler sırasıyla şöyledir;

Ekonomi politikaları,

Mülteci-kaçak göç politikası,

Hukuk-demokrasi,

Parti liderleri,

Partilerin ideolojisi.

Seçmen tercihlerinde en dikkat çeken husus, halkın artık yaşamını, refahını ve huzurunu doğrudan doğruya etkileyen maddi sorunları daha önemli görmesidir. Halk, parti liderlerini de bu politikalardaki başarısına göre değerlendiriyor.

Mamafih aynı anket sonuçlarına göre Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı;

*** Ekonomi politikalarında halkın yüzde 65,1'i başarısız buluyor;**

*** Mülteci göç sorununda ise halkın yüzde 75,9'u yanlış buluyor.**

Buna rağmen neden Erdoğan beş milyon Suriyeli ve sonrasında gelen Afganlar için bir çözüm geliştirmiyor?

Mülteci-kaçak sorunu, gerçek anlamda toplumda tedirginlik ve güven sorunu yarattı. İnsani değerleri öne sürerek, kendi insanımızın değerlerini yok saymanın anlaşılır ve izah edilir bir yanı yoktur. Gizli gündemin ne olduğunu ise kimse kestiremiyor. Dahası ülkenin Araplaştırılmasına MHP'nin hangi gerekçe ile katıldığını ben şahsen hiçbir şekilde anlamış değilim.

Daha da önemlisi anket sonuçlarına göre; artık maneviyat karın doyurmuyor. Seçmen tercihlerinde partilerin siyasi ideolojisi en sonda geliyor. Bu demektir ki AKP'nin anketlerden ortaya çıkan oy kaybını, din popülizmi ile geri alması mümkün değildir. Aynı paralelde son Adli Yıl'ın açılışının dualarla yapılması da toplumda ve müteaddiyin insanlar dahil, dinin dünya işlerine karıştırılması olarak tepki çekti.

İlk sırada yer alan iktisat politikalarına gelince; Seçim öncesi her parti bir program açıklıyor. Ama bu programlarda genel olarak slogan vaatler ağırlıklı oluyor. Oysa ki şimdi halkın işsizlik ve geçim derdi ön plandadır. Toplumun umuda ihtiyacı vardır. Muhalefet partileri de iktidarı tenkit etmeye değil, inandırıcı ve tutarlı alternatif çıkış yollarına ağırlık vermelidir.

AKP'yi iktidara getiren şartların başında da ekonomik nedenler, 2001 krizi vardı. Götürecek olan da şimdiki ekonomik şartlardır. Ekonomik konjonktür, 17/25 Aralık 2013 yolsuzluk ve rüşvet operasyonundan sonra inişe geçti. Başkanlık sistemi ve 2018 kur şoku ile uzun dönemli krize dönüştü.

İktisat politikalarını; siyasi iktidarın niyeti, ekonomik yapı ve konjonktürle ilgili bilgi seviyesi ve iktidarda olan partilerin ideolojik anlayışı etkiler.

Siyasi iktidarın uygulamalarından anlaşılıyor ki, iktisat politikalarını;

* **Sermaye ve finans kesimine uygun piyasa yapısı oluşturmak;**

* **Toplumunu kamplaştırmak ve sonra da kendi yanında yer alanlara gelir ve servet aktarmak; üstüne kurmuştur.**

Sıcak paranın, spekülative sermayenin hiç kontrolsüz girebileceği bir kambiyo sistemi ve dalgalı kur sistemi benimsenmiştir. **Soros vakıfları** ve **Soros lobileri** etkili olmuştur. İktidar sıcak para serabına düşmüş ve arkasının bugünkü krize çıkacağını hesap edememiş veya etmek imkânı bulamamıştır. Bu nedenledir ki ekonomimiz dünyanın en kırılğan ekonomisi olmuştur.

Gelir ve servet transferine gelince; bu transferin araçları bellidir.

İhale yasasının fiilen rafa kaldırılması ile yapılan kamu ihaleleri, gökdelenlere, projelere belediyeleri atlayarak Ankara'dan verilen imar izinleri, özelleştirmeler, kamu-özel iş birliği anlaşmaları, kamu bankaları kredileri, bütçeden sosyal destek dışında yapılan ödemeler; AKP ve din odaklı vakıflara merkezî hükümet ve AKP'li belediyelerce verilen parasal ve maddi imkânlar.

Bu araçların tamamı, kaynakların etkin kullanılmasını önleyen ve iktisadi anlamda rasyonel olmayan ve tamamıyla siyasi iktidarın lehine imkan yaratmaya dönüktür.

07.09.2021

Söz gelimi; **Sabiha Gökçen Havaalanı**'nı genişletmek varken, **Atatürk Havaalanı**'nı atıl hale getirerek **İstanbul Havaalanı**'nı yapmak ve uçakları oraya zorunlu yönlendirmenin hiçbir iktisadi mantığı yoktur.

Şimdi 17 milyon atıl iş gücü varken, üretim ve ihracat ithal girdiye bağımlı iken, bunların önünü açacak yatırımlar yapmak yerine **Kanal İstanbul**'u yapmak da iktisadi açıdan rasyonel değildir. Yaratılacak rantın nereye gideceği de eninde sonunda anlaşılacaktır.

Bu politikaların bugünkü çizgi dışında gideceği bir yol yoktu. Halk umut istiyor.

YARIN: Bundan sonra ne yapılabilir? Çıkış yolu nedir?

İbrahim Kahveci

2023 artık Excel'de bile yok

Her yıl eylül ayında gelecek 3 yıla ilişkin Orta Vadeli Program-OVP açıklanıyor. Ama her açıklanan programda gerçekler yerine adeta hayaller satılıyor: Ne gelecek tutturuluyor ne de mevcut durum doğru söyleniyor. Ama yine de OVP yayınlanıyor.

Berat Albayrak göreve geldiği ilk yıl OVP'yi TÜSİAD üyelerini konuk ederek açıklamıştı. Adına da **Yeni Ekonomi Programı -YEP** demişti.

Hatırlarsanız oldukça şaşalı bir tören yapılmıştı. Ama dün gece sessizce bir Cumhurbaşkanlığı kararı olarak yayınlandı. Ne bir tören ne bir şaşalı açıklama...

İşte dün açıklanan OVP'ye göre 2023 GSYH dolar bazında 925 milyar dolar olacak denildi. Geçen yıl açıklanan OVP'de ise 2023 geliri 875 milyar dolar tahmin edilmişti. Ama 2019 yılında yayınlanan 11. Kalkınma programında ise 2023 geliri 1.080 milyar dolar olarak açıklanmıştı.

Oysa AK Parti 2011 yılında dile getirilen ve 2013 yılında 10. Kalkınma planında yazılan 2023 hedeflerinde 2 trilyon dolar gelir vardı.

Şimdilerde kimse o 2 trilyon dolar gelirden bahsetmiyor

Şimdilerde kimse kişi başına 25 bin dolar gelirden de bahsetmiyor

Şimdilerde kimse dünyanın en büyük ilk 10 ekonomisinden bir olmamızdan da bahsetmiyor

Bütün resmi rakamlar 900 milyar dolar civarı bir toplam gelirden ve kişi başına 10,500-11,500 dolar gelirden bahsediyor.

Artık 2023 hedefi diye resmi rakamlarda hiçbir tutarlılık kalmadı. Dünyanın ilk 10 ekonomisinden bir olmayı hedeflerken, artık 20. sıradan aşağı düşüp düşmeyeceğimizi konuşuyoruz.

07.09.2021

Hatta işin daha ilginç kısmı şudur: OVP'ler artık bir excel tablolara ve klişe laflara dönmüş hayaller alemini yansıtıyor. Ne bir tutarlılık ne de bir kapsamlı çalışma iması vermiyor.

Mesela daha temmuz ayının sonunda yaptığı toplantıda Merkez Bankası 2021 yılsonu enflasyon hedefini 12,2'den 14,1'e yükseltmişti. Hatta Cumhurbaşkanı Erdoğan'da bir TV programında enflasyonda yükselişin ağustos ayı ile biteceğini açıklamıştı. Ama yine Cumhurbaşkanı kararı olarak yayınlanan OVP'de 2021 yılsonu enflasyon hedefi 16,2 olarak açıklandı.

Yine yılın henüz eylül ayındayız ve kur ortalaması 8,55. Ama OVP'de 2021 dolar kuru ortalaması 8,30 olarak kabul edilmiş. Buna göre yılın kalanında kurda epeyce bir yükseliş bekleniyor galiba.

Ya da exel hesabı yanlış yapıldı...

Şimdi yeniden düşünmemiz gerekiyor. Bir zamanlar Türkiye için 2023 hedefleri ulaşılabilir bir hayal olarak görülüyordu. Oysa şimdi bu hedefler resmi ekonomi rakamlarında bile yer almıyor.

İyi ama o zaman neden hala meydanlarda 2023 hedeflerinden bahsediliyor? Ya da neden meydanlarda "2023 hedeflerine hiç olmadığımız kadar yakınız" deniliyor?

Acaba bilemediğimiz bir başka 2023 hedefleri mi var?

Maalesef ülkemizin yerinde saydığıının en net göstergesi OVP'lerdir. Aradan yıllar ve yıllar geçiyor ama kişi başına gelir hedefimiz hala 2012'ye bile ulaşamıyor.

Bakın mesela bu OVP'de bile 2023 kişi başına gelir hedefi 10.703 dolardır. Oysa Türkiye'nin 2008 yılı geliri bile 11.018 dolardı.

Nereden nereye...

Şimdi acaba hangi başarıdan ve büyük ekonomiden bahsedeceğiz. Kabaca kendi çevremizde gözlemlediğimiz iktidar kaynaklı rant paylaşımçılarına göre mi analiz yapacağız, yoksa 4 yıldır yerinde sayan istihdam sonrası işsiz kalan milyonlara göre mi...

Vahşice fiyatı ne olursa tüketen kamu menfaatçilerini mi hesaba katacağız, yoksa işsizlikten arka odada hayatına son verenleri mi...

07.09.2021

Soru elbette oldukça fazla. Ama asıl soru Şu: Bu gerçeği nasıl ve ne yolla Millete anlatabileceğiz?

İŐimiz epey zor ama asıl zor olan geçmiŐin karanlık notaları değildir. Asıl zor olan bu gidiŐle yaŐayacaęımız daha da karanlık günleri izah etme zorluğudur.

07 Eylül 2021, Salı

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

6-7 Eylül bir utanç gecesidir

Takvim yapraklarındaki bazı sayılar, Türkiye'nin kötü günlerini ifade edebilir. Bunlara bir örnek, 27 Mayıs 1960'tan, yani ilk askeri darbeden verilebilir. İkinci büyük örnek de 6-7 Eylül 1955'te vandallığın ve yağmacılığın Türkiye'ye hâkim olmasıdır.

6-7 Eylül, demokrasimiz ve siyasetimiz için gerçekten bir utanç gecesidir. Anlaşmazlık süren Kıbrıs'ın diplomatik bir çözüme ulaşması zor görülünce Türkiye'de birileri vandallığı organize etmiş ve bindirilmiş kitleler İstanbul'da Rumlara, Ermenilere, Yahudilere ve bu arada Türklere ait işyerlerini yağmalamışlardır. Yetmezmiş gibi Fener Rum Patrikhanesi basılmış, ölü patrikler tabutlarından çıkarılıp atılmıştır.

Balıkli Rum Hastanesi de yağmadan payını almıştır.

DİPLOMASİ ZORLAŞTI

Bugün hâlâ Kıbrıs bizim için çözümsüz bir sorun olarak yerinde duruyorsa bunun ana nedenlerinden biri, 6-7 Eylül gecesi Türkiye'de sahnelenen vandallıktır. O gecedan sonra Türkiye'de aklın gerektirdiği ve diplomasinin gereği olan adımların atılması zorlaşmıştır.

1960'ta sorunu çözmek için Londra'ya giden **Adnan Menderes**'in uçağı düşmüş, **Menderes** yaralı kurtulmuştur.

SOĞUKKANLI SİYASET

Olayları bugün değerlendirirsek önümüze somut gelişmeler çıkar.

Daha sonra da defalarca gördük, birileri bilinçsiz kitleleri kışkırtıp demokrasinin ve istikrarın karşısında gösteriler yapmaya kalkıştı.

Sonuçta bundan hep Türkiye zararlı çıktı.

Türkiye'nin çıkarı için akılcı yol, soğukkanlı, rekabetçi siyaset ve evrensel diplomasidir.

Şimdi bunu daha şiddetli hissediyoruz.